

Kan je Tumult sociaal-emotionele vaardigheden gebruiken voor burgerschapsonderwijs?

Ja! Met Tumult SEV bouw je aan sterk burgerschapsonderwijs. Deze lesmethode dekt alle (concept)kerndoelen die zijn opgesteld in meer of mindere mate. Dit komt omdat Tumult SEV focust op de sociaal-maatschappelijke competenties (identiteit, diversiteit en solidariteit) die vallen onder burgerschapsvaardigheden. Deze competenties geven leerlingen een belangrijke basis mee om de politieke competenties (vrijheid & gelijkheid, macht & inspraak en democratische cultuur) te bespreken. De politieke competenties worden helaas niet gedekt door deze methode. Wel geven we je als Tumult handvaten en werkvormen mee om gesprekken te voeren over maatschappelijk en politiek actuele onderwerpen. Zo kunnen docenten/mentoren op eigen initiatief meer ruimte maken voor de politieke competenties. Daarnaast worden de politieke competenties van burgerschap vaak schoolbreed grotendeels gedekt in vakken als maatschappijleer, Nederlands, geschiedenis en biologie. Zo dek je met Tumult SEV en andere vakken op school alle burgerschapskerndoelen compleet. Zo heb je direct je burgerschapsonderwijs bij jullie op school op orde!

Doel van Tumult SEV

Het doel van de Tumult methode Sociaal-emotionele vaardigheden is om met activerende & aansprekende werkvormen klassikale gesprekken op gang te brengen over maatschappelijke thema's die spelen binnen jezelf, de klas, de school en ver daarbuiten. Leerlingen leren zo gaandeweg hun schoolcarrière hun eigen mening, gevoel en inzicht te vormen, uitdagen én uitdragen. Daarnaast leren ze hoe ze de meningen, gevoelens en inzichten van anderen respectvol kunnen onderzoeken en erkennen. Zo werk je aan een fijne groepssfeer én ontwikkelen je leerlingen vaardigheden die ze kunnen gebruiken in de samenleving van vandaag de dag.

Het doel van Tumult SEV komt erg overeen met de kernmerken die belangrijk zijn voor burgerschapsonderwijs. Dit is beschreven in de actualisatie van de kerndoelen voor burgerschap door het SLO in opdracht van de overheid in 2024. Lees hieronder:

Leerlingen doen op school ervaringen op met het toepassen van de democratische waarden in contexten die voor hen betekenisvol zijn. Zo leren leerlingen zich verhouden tot een diverse samenleving en krijgen democratische waarden betekenis. Ze onderzoeken en ontdekken overeenkomsten en verschillen met anderen en worden zich bewust van hun eigen identiteit en de veelheid aan identiteiten in de samenleving. Door te reflecteren op wat hen drijft als persoon en wat hun normen en waarden zijn, verkennen leerlingen hoe ze zelf willen en kunnen bijdragen aan de samenleving. Door aandacht te besteden aan het spanningsveld tussen individuele en gemeenschappelijke belangen, ontwikkelen leerlingen morele en ethische inzichten. Ze worden aangemoedigd om hun eigen standpunt in te nemen over maatschappelijke en planetaire vraagstukken, zoals klimaatverandering, afwegingen en keuzes te maken en hierop te reflecteren (SLO, 2024).

Fundatie van burgerschapsonderwijs

Burgerschapsvaardigheden bestaan uit sociaal-maatschappelijke competenties (identiteit, diversiteit & solidariteit) én politieke competenties (vrijheid & gelijkheid, macht & inspraak en democratische cultuur). Dat zie je hieronder. De Sociaal-maatschappelijke zijn hierin sterk verwant aan sociaal-emotionele vaardigheden. In de Tumult SEV methode werk je dus aan een groot deel van de burgerschapsvaardigheden. De competenties identiteit, diversiteit en solidariteit zijn enorm belangrijk om te ontwikkelen. Ze geven leerlingen handvaten bij het ontwikkelen van zichzelf ten opzichte van de ander. Ze leren hoe ze zich in de maatschappij kunnen profileren, wat zij belangrijk vinden en hoe ze dit uitdragen naar de ander. Maar ook hoe ze zich respectvol kunnen verhouden tegenover de ander en hoe ze op kunnen komen voor de rechten van een ander. Deze sociaal-emotionele vaardigheden zijn de basisvaardigheden die je nodig hebt om burgerschapsonderwijs goed vorm te geven!

Kerdoelen

Tumult SEV bevat grotendeels de kerndoelen* die zijn opgesteld voor burgerschap voor onderwijs. Zoals je hieronder uitgewerkt ziet, dekt de methode elk kerndoel minstens gedeeltelijk. Zo zie je terug dat de onderdelen die toespitsen op vaardigheden zoals respectvol communiceren, morele oordeelsvorming, rekening houden met anderen, reflecteren op eigen gedrag en uitspreken van normen en waarden belangrijke punten zijn die duidelijk terugkomen in Tumult SEV. Enkel de punten die draaien om de politieke competenties, zoals kennis over: de grondwet, de democratische rechtspraak, besluitvormingsprocessen en de rechten en plichten van burgers, vallen af. Deze punten komen vaak in andere vakken op school aan bod. Daarnaast biedt Tumult wel extra lesmateriaal en tips en tricks mee om gesprekken te voeren over de actuele maatschappelijke onderwerpen en andere politieke competenties.

*De opgestelde kerndoelen voor burgerschap zijn nog niet definitief. Ze kunnen al wel gebruikt worden om richting te geven aan burgerschapsonderwijs op scholen.

Kerdoelen VO	Tumult SEV
1 Jezelf en de ander De school draagt bij aan de sociale identiteit van leerlingen.	Wel gedekt: - bespreekbaar maken van gevoelens, gewoontes en opvattingen van jezelf en de ander; - bespreekbaar maken van de eigen identiteit, perspectieven en ervaringen en hoe die kunnen overeenkomen en verschillen met die van de ander; - oefenplaats bieden voor het maken van verantwoorde keuzes, rekening houdend met de gevolgen ervan voor jezelf en de ander; - oefenplaats bieden voor het belang van waarden en grenzen van jezelf en de ander; - aandacht besteden aan overeenkomsten en verschillen tussen eigen identiteit en groepsidentiteit. Niet gedekt: X
2 Diverse samenleving De school stimuleert een respectvolle omgang van leerlingen met diversiteit in de samenleving.	Wel gedekt: - aandacht besteden aan perspectieven rondom diversiteit en inclusie; - aandacht besteden aan discriminatie en gelijkwaardige behandeling; - bespreekbaar maken van vooroordelen en oordelen. Niet gedekt: - aanbieden van kennis over diversiteit in godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap en seksuele gerichtheid.

3 Democratische waarden De leerling verkent het belang van democratische basiswaarden.	Wel gedekt: - ervaringen opdoen met het handelen naar democratische basiswaarden: respectvol communiceren, openstaan voor anderen, openstaan voor andere meningen, omgaan met conflicten, dialoog voeren, elkaar gelijkwaardig behandelen; - verkennen hoe je betekenis geeft aan democratische basiswaarden voor je eigen leven en dat van anderen. Mindere mate gedekt: - verkennen van spanningen tussen democratische basiswaarden. Niet gedekt: - uitleggen van de betekenis van democratische basiswaarden: vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit; - uitleggen van het belang van de grondwet, kinder- en mensenrechten.
4 Democratische betrokkenheid De leerling verkent welke mogelijkheden die heeft om democratisch te handelen.	Wel gedekt: X Mindere mate gedekt: - ervaringen opdoen met inspraak en besluitvorming in de schoolomgeving: uitdrukken van eigen standpunten, compromissen sluiten en omgaan met meerderheids- en minderheidsstandpunten. Niet gedekt: - uitleggen welke regels en afspraken van belang zijn bij inspraak en besluitvorming; - reflecteren op eigen ervaringen met inspraak en besluitvorming.
5 Maatschappelijke betrokkenheid De leerling verkent welke mogelijkheden die heeft om maatschappelijk betrokken te zijn bij de samenleving.	Wel gedekt: X Mindere mate gedekt: - verkennen van taken, rollen, rechten en plichten van jezelf en van anderen in de samenleving; - verkennen van mogelijkheden om vanuit eigen idealen betrokken te zijn bij de samenleving, nu en in de toekomst; Niet gedekt: - benoemen van het belang maatschappelijke voorzieningen en organisaties voor jezelf en de ander; - bespreken welke belangen en perspectieven een rol kunnen spelen binnen maatschappelijke vraagstukken.